

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ЖУРНАЛІСТИКИ ТА МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ІМЕНІ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА МІШУКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри англійської
філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
протокол №2 від 02.09.2025 р.
завідувач кафедри

 (Ю.Кіщенко)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 14. Практична граматика англійської мови

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (мова і література англійська)»
Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація А4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань А Освіта

Назва освітньої компоненти	Практична граматики англійської мови
Викладач	кандидат педагогічних наук, доцент Зуброва Ольга Андріївна
Посилання на сайт	https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=3556
Контактний тел.	
E-mail викладача	ozubrova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	за попередньою домовленістю

1. Анотація курсу

Дисципліна націлена на оволодіння здобувачами граматичною компетенцією шляхом набуття знань у галузі граматичного устрою англійської мови, а також умінь і навичок застосування відповідних граматичних форм в усному та писемному мовленні. Курс розрахований на здобувачів 1 курсу, які починають вивчення англійської мови у рамках фахової підготовки бакалаврів.

2. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни – формування граматичної компетенції шляхом забезпечення здобувачів системними знаннями з граматичного устрою англійської мови; формування стійких умінь і навичок застосування знань щодо граматичної будови англійської мови в усному й писемному мовленні; розвиток умінь самостійного використання граматичних знань та практичних навичок у подальшій педагогічній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування знань про часи англійського дієслова;
- розвиток вмінь і навичок застосування часів дієслова в усному та писемному мовленні;
- продовження роботи зі збагачення активного словникового запасу здобувачів;
- ознайомлення з політичними, економічними та соціокультурними особливостями англійських країн у процесі роботи над граматичними вправами.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання

ПРН за освітньо-професійною програмою:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв’язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Відповідно до програмних результатів навчання, вказаних у освітньо-професійній програмі, визначено **програмні результати навчання освітньої компоненти «Практична граматики англійської мови»:**

- застосовування знань з граматики в практичній діяльності;
- розуміння різноманітних граматичних структур в процесі читання та аудіювання;
- використання знань з практичної граматики в різноманітних ситуаціях усного та писемного спілкування;
- побудова висловлювань, що демонструють вільне володіння граматичними структурами.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
9 кредитів / 270 год. (4 кредити - 120 год. у 1 семестрі; 5 кредитів – 150 год. у 2 семестрі)	-	90 год. (40 год. 1 семестр; 50 год. 2 семестр)	180 год. (80 год. 1 семестр; 100 год. 2 семестр)

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов’язкова/ вибіркова компонента
2025-2026	1, 2	Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Спеціалізація А4.021 Англійська мова та зарубіжна література	1	обов’язкова компонента

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Для опанування низки завдань курсу здобувачу необхідно мати персональний комп'ютер / ноутбук та доступ до мережі Інтернет. Для викладання практичних занять курсу викладачеві необхідно мати ноутбук, мультимедійний проектор та доступ до мережі Інтернет.

7. Політика курсу

Відвідування занять і виконання завдань є обов'язковим (допускається як синхронний, так і асинхронний тип навчання на період воєнного стану), для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається виконання всіх завдань, передбачених програмою курсу. Невиконання понад 25% завдань без поважної причини буде оцінений як «незадовільно». Здобувач вищої освіти має дотримуватися правил академічної доброчесності при виконанні творчих завдань (написанні доповідей, есе). Виявлення ознак плагіату в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем. Здобувачі зобов'язані дотримуватися строків, визначених викладачем для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. За роботи, виконані з порушенням строків, оцінка знижується.

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі та викладачі діють відповідно до:

- Положення про самостійну роботу студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про проведення практики студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про порядок оцінювання знань студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про академічну доброчесність (<http://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity.aspx>);
- Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт) студента (<http://www.kspu.edu/About/Faculty/INaturalScience/MFstud.aspx>);
- Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>);
- Положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>).

«Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до «Порядку визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx>».

8. Схема курсу

Тиждень, дата	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Семестр I					
Тиждень 1-5 заняття за розкладом: https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 38	Тема 2. Теперішні часи дієслова. 1. Grammatical Categories of the Verb. 2. Present Indefinite Tense. 3. Present Continuous Tense. 4. Present Perfect Tense. 5. Present Perfect Continuous Tense.	практичні заняття – 12 годин; самостійної роботи – 26 годин	1; 2; 3; 7; 16; 20	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	має 30 балів (по 10 балів за кожний тематичний тест)

Тиждень 6-10 заняття за розкладом: https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 41	Тема 3. Минулі часи дієслова. 1. Past Indefinite Tense. 2. Past Continuous Tense. 3. Past Perfect Tense. 4. Past Perfect Continuous Tense.	практичні заняття – 14 години; самостійної роботи – 27 години	1; 2; 3; 5; 14; 22	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	max 30 балів (по 10 балів за кожний тематичний тест)
Тиждень 11-16 заняття за розкладом: https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 41	Тема 4. Майбутні часи дієслова. 1. Способи вираження майбутнього часу. 2. Future Indefinite Tense. 3. Future Continuous Tense. 4. Future Perfect Continuous Tense.	практичні заняття – 14 години; самостійної роботи – 27 години	1; 2; 3; 7; 15; 23	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест 4. Неформальна освіта: Форма звіту – сертифікат. Курс на платформі UDEMI: English Grammar Basics: Tenses and Verb structures https://ua.udemy.com/course/puzzle-of-the-english-tenses-visual-language-course/learn/quiz/4409046#overview) зараховується як самостійна робота у I семестрі.	max 10 балів за тематичний тест; max 20 балів за модульний тест 10 балів (самостійна робота)

II семестр					
Тиждень 23-25 заняття за розкладом: https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 24	Тема 1. Пасивний стан дієслова. 1. Present Passive. 2. Past Passive. 3. Future Passive.	практичні заняття – 8 годин; самостійної роботи – 16 годин	1; 2; 3; 10; 13; 18	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	max 9 балів за тематичний тест
Тиждень 26-28 заняття за розкладом: https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 24	Тема 2. Узгодження часів дієслова. 1. Складнопідрядні речення з підрядними часу. 2. Складнопідрядні речення з підрядними наслідку. 3. Складнопідрядні речення з підрядними причини. 4. Складнопідрядні речення з підрядними мети. 5. Складнопідрядні речення з підрядними способу дії.	практичні заняття – 8 годин; самостійної роботи – 16 годин	1; 2; 3; 7; 12; 18	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	max 9 балів за тематичний тест
Тиждень 29-31 https://www.kspu.edu	Тема 3. Умовний спосіб дієслова.	практичні заняття – 10 годин;	1; 2; 3; 7; 16; 20	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання	max 9 балів за

du/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 30	1. Умовні речення першого типу. 2. Умовні речення другого типу. 3. Умовні речення третього типу. 3. Умовні речення змішаного типу.	самостійної роботи – 20 годин		викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	тематичний тест
Тиждень 32-34 https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 24	Тема 4. Непряма мова. 1. Відносні займенники. 2. Розповідні речення в непрякій мові. 3. Питальні речення в непрякій мові. 4. Спонукальні речення в непрякій мові. 5. Конструкція have something done.	практичні заняття – 8 годин; самостійної роботи – 16 годин	1; 2; 3; 7; 14; 20	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	max 9 балів за тематичний тест
Тиждень 35-37 https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk академічних годин – 24	Тема 5. Іменник. 1. Типи іменників. 2. Число іменників. 3. Вживання артиклів.	практичні заняття – 8 годин; самостійної роботи – 16 годин	1; 2; 3; 9; 10; 21	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи. 3. Виконати тест	max 9 балів за тематичний тест
Тиждень 38-41 https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx?lang=uk	Тема 6 Прикметник. Прислівник. 1. Прикметник.	практичні заняття – 8 годин; самостійної роботи – 16 годин	1; 2; 3; 5; 14; 22	1. Опрацювати теоретичний матеріал. Відповісти на запитання викладача з теми. 2. Виконати граматичні вправи.	max 9 балів за тематичний тест

академічних годин – 24	Порядок вживання прикметників у реченні. 2. Прислівник. 3. Ступені порівняння прикметників і прислівників.			3. Виконати тест	
---------------------------	---	--	--	------------------	--

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

1 семестр

Максимальна кількість балів за цей модуль – 100.

Контрольні роботи – 90 балів: 7 тематичних робіт по 10 балів (по 0,5 балів за кожну вірну відповідь) та 1 модульна робота 20 балів.

Самостійна робота – 10 балів.

2 семестр

Максимальна кількість балів за цей модуль – 60.

Контрольні роботи – 54 бали: 6 тематичних робіт по 9 балів (по 0,5 балів за кожну вірну відповідь).

Самостійна робота – 10 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти

1 семестр			
Види навчальної діяльності (робіт)	Модуль	Кількість балів	Сума балів
<i>аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі):</i>	модуль №1		
Контрольні роботи		90	max 90
Самостійна робота		10	max 10
Разом балів за модулем №1			100
Неформальна освіта: Форма звіту – сертифікат. Курс на платформі UDEMY: English Grammar Basics: Tenses and Verb Structures https://ua.udemy.com/course/puzzle-of-the-english-tenses-visual-language-course/learn/quiz/4409046#overview			max 10
2 семестр			
Види навчальної діяльності (робіт)	Модуль	Кількість балів	Сума балів
<i>аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі):</i>	модуль №1		
Контрольні роботи		9	max 54
Самостійна робота		10	max 10
Разом балів за модулем №1			60
Неформальна освіта: Форма звіту – сертифікат. Курс на платформі UDEMY: English Grammar Tests - From Beginner to Advanced https://ua.udemy.com/course/english-grammar-tests/			max 10

9.4. Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю.

1 семестр

Підсумкова форма контролю – залік. Здобувач отримує його автоматично за умови виконання всіх вимог (відвідування занять, виконання завдань). Мінімальна кількість балів, яку здобувач має набрати протягом вивчення дисципліни – 60. Максимально можлива кількість балів 100.

Передбачена можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, відповідно до Порядку визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx>.

Здобувачі, які брали участь у неформальній та інформальній освіті можуть отримати максимально 10 балів (самостійна робота). Рекомендований курс на платформі UDEMY: English Grammar Basics: Tenses and Verb tructures <https://ua.udemy.com/course/puzzle-of-the-english-tenses-visual-language-course/learn/quiz/4409046#overview>.

2 семестр

Підсумкова форма контролю – екзамен. Мінімальна кількість балів, яку здобувач має набрати протягом вивчення дисципліни – 20. Максимально можлива кількість балів 60. На екзамені здобувач може отримати максимально 40 балів. Екзамен проходить в письмовому вигляді (кожна правильна відповідь 2 бали). Здобувачі можуть отримати максимально 10 балів (самостійна робота). Рекомендований курс на платформі Udey: English Grammar Tests – From Beginner to Advanced <https://ua.udemy.com/course/english-grammar-tests/>

10. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Практична граматики англійської мови з вправами: Базовий курс : навчальний посібник / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. П. Ліпко та ін. ; за ред. Л. М. Черноватого, В. І. Карабана. Вінниця : Нова книга, 2007. 248 с.
2. Dooley J. Grammarway 3 / Jenny Dooley, Virginia Evans. – Express Publishing, 2007. – 216 p.

Додаткові

3. Видашенко Н. І. Довідник з граматики англійської мови: фонетика, словотвір, морфологія, синтаксис, пунктуація, ділові папери. Харків : Парус, 2008. 384 с.
4. Зоценко Л. А., Орлик Л. С. Practical Course of English Grammar (Intermediate) : навч. посібник. Київ : КНТЕУ, 2007. 224 с.
5. Хоменко Е. Г. Граматика англійської мови : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2007. -606 с.
6. Bauer L. English Word-Formation. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. 326 p.
7. Eastwood J. Oxford Learner's Grammar Finder. Oxford : Oxford University Press, 2011. 432 p.
8. Eastwood J. Oxford Practice Grammar (Intermediate). Oxford University Press, 2006. 439 p.

9. G. R. Palmer. Mood and Modality. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 260 p.
10. Hewings M. Advanced Grammar in Use : a self-study reference and practice book for advanced learners of English. With answers. Cambridge : Cambridge University Press, 2013. 340 p.
11. Mair Ch. Infinitival Complement Clauses in English. A study of Syntax in Discourse. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 272 p.
12. Murphy R. English Grammar in Use : a Self-study Reference and Practice Book for Intermediate Students: With Answers. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. 328 p.
13. Sitko A., Tishchenko O., Ostashko N. English Grammar in Practice (with exercises) / А. В. Сітко та ін. ; заг. ред. А. Г. Гудманян. Київ : Книжкове видавництво НАУ, 2006. 300 с.
14. Swan M., Baker D. Grammar Scan. Diagnostic tests for Practical English Usage. Upper-Intermediate. Oxford : Oxford University Press, 2008. 248 p.
15. Vince M., Emmerson P. First Certificate Language Practice (English Grammar and Vocabulary). London : Macmillan Publishers, 2010. 342 p.

Інтернет-ресурси

16. Освітні платформи, що рекомендовані МОН України: Coursera: www.coursera.org; UdeMy: www.udemy.com; Prometheus: prometheus.org.ua; EdPro: <https://edpro.ua/webinars>.
17. Онлайн курси, що рекомендовані для вивчення: English Grammar Basics: Tenses and Verb structures <https://ua.udemy.com/course/puzzle-of-the-english-tenses-visual-language-course/learn/quiz/4409046#overview>).
18. Cambridge Dictionary. © Cambridge University Press 2018. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english>.
19. English Level C1 . URL : <https://www.efset.org/english-score/cefr/c1/>.
20. Free Practice Tests for Learners of English. URL : <https://www.examenglish.com/B2/index.php>.
21. Level Test C1. URL : https://www.englishjet.com/english_courses_files/test_cambridge_first_certificate.asp.
22. Level Test Upper Intermediate (B2) . URL : https://www.englishtag.com/tests_with_answers/level_test_upper_intermediate_B2.asp.
23. Longman Dictionary of Contemporary English : For Advanced Learners . England: Longman Group Ltd, 2014. URL : <https://www.ldoceonline.com>.
24. Practice Tests at C1 level . URL : <https://www.examenglish.com/CEFR/C1.htm>.
25. What is Your Level of English? URL : <https://www.languagelevel.com/english/>.